

**Grupa Robocza ds. Praw Człowieka
Waszyngton, Stany Zjednoczone, 10-11 października
Oświadczenie Podsumowujące Grupy Roboczej**

W ostatnich latach konflikty zbrojne na Bliskim Wschodzie dotknęły ponad 47 milionów ludzi i zmusiły do przesiedleń ponad 17 milionów osób. Konflikty zbrojne dotknęły w nieproporcjonalnym stopniu kobiety i dziewczęta, które wskutek przesiedleń przejmowały rolę głowy rodziny, były uwięzione w swoich domach z powodu bombardowań, punktów kontrolnych i obecności milicji, były celem i padały ofiarami grup terrorystycznych oraz odbierano im prawa i wolności. Zwolennicy niektórych radykalnych ideologii dążą do podważenia praw człowieka kobiet. W wielu przypadkach kobiety stawały się także pragmatycznymi liderkami, stawiając czoła trudnym sytuacjom w regionie, aby działać na rzecz pokoju i bezpieczeństwa jednocześnie poważnie narażając swoje bezpieczeństwo. Działania na szczeblu krajowym, regionalnym oraz międzynarodowym mające na celu zwiększanie roli kobiet i ich udział w promowaniu powszechnego pokoju i bezpieczeństwa w regionie muszą być zgodne odpowiednio z Kartą Narodów Zjednoczonych, międzynarodowym prawem praw człowieka oraz międzynarodowym prawem humanitarnym.

Grupa Robocza ds. Praw Człowieka w ramach Procesu Warszawskiego rozmawiała na temat wspierania możliwości udziału kobiet w życiu publicznym na równi z mężczyznami, który powinien być wolny od przemocy czy zastraszania, a także przywrócenia kobietom praw do swobodnego przemieszczania się, zrzeszania i wypowiedzi ograniczonych wskutek konfliktów zbrojnych. W tym celu grupa robocza dyskutowała na temat większej roli kobiet w zapobieganiu konfliktom zbrojnym i ich trwałym rozwiązywaniu, łagodzeniu długotrwałych skutków wojny, a także wzmacnianiu pokoju i bezpieczeństwa w regionie. Delegacje dyskutowały również na temat roli państw oraz podmiotów niepaństwowych w regionie w przyczynianiu się do konfliktów zbrojnych, które w nieproporcjonalny sposób wpływają na życie i źródła utrzymania kobiet i dzieci.

Pomimo pozytywnych zmian w regionie kobiety pełniące role przywódcze na Bliskim Wschodzie są w niewystarczającym stopniu reprezentowane w ośrodkach władzy, gdzie zapadają decyzje na temat przyszłości ich narodów i społeczności. Podczas spotkania grupy roboczej delegacje rozmawiały na temat barier uniemożliwiających kobietom znaczące uczestnictwo w życiu publicznym, w tym niedostatecznej reprezentacji kobiet wśród przywódców politycznych, wszechobecnej przemocy ze względu na płeć, utrzymującej się nierówności w życiu publicznym i prywatnym oraz trudnych warunków ekonomicznych i społecznych. Grupa robocza zaznaczyła, że droga od niepewności i konfliktu zbrojnego do pokoju i rozwoju państwa wymaga pełnego uczestnictwa wszystkich członków jego społeczeństwa. Ponadto wskazała, że promowanie znaczącego włączenia i udziału połowy ludności w działaniach na rzecz przywrócenia bezpieczeństwa, promowania praw człowieka i demokracji, a także wspieranie rozwoju gospodarczego nie jest jedynie sprawą samych kobiet. Jest to kwestia bezpieczeństwa narodowego o kluczowym znaczeniu dla rozwoju ludzkości, nad którą należy się pochylić w pełnym poszanowaniu zasad wyrażonych w Karcie Narodów Zjednoczonych oraz uwzględniając Agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030.

Grupa Robocza ds. Praw Człowieka pragnie wspierać bieżące wysiłki na szczeblu regionalnym

i krajowym na rzecz promowania znaczącego udziału kobiet na wszystkich etapach zapobiegania konfliktom, ich rozwiązywania oraz odbudowy po ich zakończeniu, ponieważ uważa je za niezbędne do osiągnięcia trwałego pokoju i stabilności. Dowody wskazują, że istotny udział kobiet w zapobieganiu konfliktom oraz w ich rozwiązywaniu pomaga realizować interesy w zakresie bezpieczeństwa. Niemniej jednak nadal zbyt często inicjatywy pokojowe są negocjowane pomiędzy niewielką liczbą mężczyzn.

Od niemal dwóch dekad mijających od uchwalenia Rezolucji 1325 Rady Bezpieczeństwa ONZ kobiety pełniące role przywódcze, często przy wsparciu społeczności międzynarodowej, łączą wysiłki, by uczestniczyć w pewnych wymiarach procesów pokojowych oraz prowadzić oddolne działania rozjemcze w niektórych najbardziej złożonych konfliktach. Chociaż takie wysiłki są bardzo potrzebne, niejednokrotnie nie realizują one zakładanych celów. Zbyt często kobiety uczestniczące w tych procesach, niezależnie czy działają z ramienia instytucji państwowych, czy występują w roli ekspertek organizacji społeczeństwa obywatelskiego, są stale marginalizowane, lekceważone i nie zaprasza się ich do ważnych rozmów; a kiedy są obecne, stanowią mniejszość w stosunku do mężczyzn.

Naszą wspólną odpowiedzialnością – oraz w naszym wspólnym interesie – jest docieranie ze wsparciem do zdolnych kobiet-przywódczyń, włączanie ich w konsultacje oraz w podejmowanie decyzji dotyczących ich przyszłości. Grupa robocza omówiła sposoby zapewnienia konsekwentnego i znaczącego udziału kobiet, nie tylko z perspektywy praw człowieka, ale także z praktycznego punktu widzenia, ponieważ istotna rola kobiet w procesach pokojowych sprawia, że porozumienia pokojowe są bardziej trwałe.

Delegaci Grupy Roboczej ds. Praw Człowieka w ramach Procesu Warszawskiego zobowiązali się kontynuować wspólne wysiłki w ramach grupy roboczej, a także rozmawiali o tym, w jaki sposób wspierać indywidualnie i zbiorowo następujące działania w regionie:

- Nadanie konkretnego wymiaru i holistycznego podejścia zaangażowaniu w realizację rezolucji ds. Kobiet, Pokoju i Bezpieczeństwa poprzez zachęcanie i wsparcie zainteresowanych państw w sporządzeniu i wdrożeniu Krajowych Planów Działania oraz przeznaczeniu na nie odpowiednich środków w konsultacji z liderkami społeczeństwa obywatelskiego. Zachęcamy państwa, które nie przygotowały jeszcze planów działania, by sfinalizowały ten proces. Rządy państw członkowskich, które posiadają już Krajowe Plany Działania motywujemy do przydzielenia środków finansowych na ich realizację; wyzwoli to wolę polityczną do wdrożenia istniejących planów w celu znalezienia jak najlepszych rozwiązań dla pokoju i bezpieczeństwa.
- Nadanie priorytetu wewnątrzregionalnej wymianie wiedzy technicznej na temat dobrych praktyk oraz wspólne identyfikowanie i usuwanie barier: logistycznych, społecznych i instytucjonalnych. Bariery te uniemożliwiają wykwalifikowanym kobietom pełniejszy udział w formalnych procesach pokojowych i wpływanie na nie.
- Promowanie rekrutacji i równych szans dla wykwalifikowanych kobiet pełniących funkcje decyzyjne w kluczowych instytucjach politycznych i ds. bezpieczeństwa zajmujących się utrzymaniem pokoju, rozwiązywaniem konfliktów, odbudową i pojednaniem. Jednocześnie wskazywanie najlepszych praktyk w porozumieniach na

poziomie regionalnym i międzynarodowym i aktywne minimalizowanie barier społecznych utrwalających instytucjonalne wzorce nierówności na tle płci.

- Zachęcanie do szerszej pracy środowiskowej i konsultacji z różnymi grupami społecznymi, którym przewodzą kobiety na terenach objętych konfliktem w regionie Bliskiego Wschodu. Pozwoli to na proaktywne budowanie relacji, które zapewni zdolnym kobietom-liderkom większy dostęp do procesów pokojowych i uzyskanie technicznej i jakościowej ekspertyzy, która zasili polityki państw donatorów i państw przyjmujących w procesie zapobiegania, łagodzenia i rozwiązywania konfliktów regionalnych.

Poniższe kraje wniosły wkład do oświadczenia grupy roboczej:

1. Afganistan
2. Albania
3. Arabia Saudyjska
4. Armenia
5. Australia
6. Austria
7. Bahrajn
8. Belgia
9. Brazylia
10. Bułgaria
11. Chorwacja
12. Czarnogóra
13. Czechy
14. Egipt
15. Etiopia
16. Finlandia
17. Francja
18. Grecja
19. Hiszpania
20. Holandia
21. Islandia
22. Izrael
23. Japonia
24. Jemen
25. Jordania
26. Katar
27. Kuwejt
28. Liberia
29. Luksemburg
30. Macedonia Północna
31. Malta
32. Maroko
33. Niemcy
34. Norwegia
35. Nowa Zelandia
36. Oman
37. Polska

38. Portugalia
39. Rumunia
40. Słowacja
41. Słowenia
42. Stany Zjednoczone
43. Szwecja
44. Tunezja
45. Wielka Brytania
46. Włochy
47. Zjednoczone Emiraty Arabskie